เรื่อง เถาพันซ้าย

The Office Of Academic Resources and Information Technology

รายละเอียด

เถาพันซ้าย ชื่อวิทยาศาสตร์ Spatholobus parviflorus (DC.) Kuntze จัดอยู่ในวงศ์ถั่ว (FABACEAE หรือ LEGUMINOSAE) และอยู่ในวงศ์ย่อยถั่ว FABOIDEAE (PAPILIONOIDEAE หรือ PAPILIONACEAE) **สมุนไพรเถาพันซ้าย** มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า เถาทองเลื่อย (ราชบุรี), เครือเขาคู้ (ประจวบคีรีขันธ์), กวางผู้ เครือเขาผู้ ตาลานเครือ (ภาคเหนือ), จานเครือ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), ถู่กุ๊โพ๊ะ (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน) เป็นต้น

ลักษณะของเถาพันซ้าย

ต้นเถาพันซ้าย จัดเป็นไม้เถาเนื้อแข็งเลื้อยพันขนาดใหญ่ มีความยาวได้ถึง 20 เมตร ลำต้นมีลักษณะกลม มักขดเป็นวง มีขนสีเทา

ใบเถาพันซ้าย ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว มีใบย่อย 3 ใบ ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบย่อยที่ปลายเป็นรูปไข่ รูปไข่กลับ หรือรูปไข่แกมรูปใบหอก ปลายใบมีติ่งแหลม โคนใบกลม ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 5-14 เซนติเมตร และยาวประมาณ 8-20 เซนติเมตร ส่วนใบย่อยที่อยู่ด้านข้างเป็นรูปไข่แกมสี่เหลี่ยม รูปไข่กลับ หรือรูปไข่กลับแกมรูปวงรี ปลายใบมน โคนใบเบี้ยว ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้าง

ประมาณ 3-9 เซนติเมตร และยาวประมาณ 7-15 เซนติเมตร หลังใบมีขนสีน้ำตาล ส่วนท้องใบมีขนนุ่มสีเทา

ดอกเถาพันซ้าย ออกดอกเป็นช่อแยกแขนงบริเวณซอกใบ ยาวประมาณ 10-25 เซนติเมตร ดอกย่อยมีจำนวนมาก ใบประดับเป็นรูปไข่แกมขอบขนาน กลีบเลี้ยงดอกมี 4 กลีบ ส่วนกลีบดอกเป็นสีชมพูแกมขาว รูปดอกถั่ว ดอกมีเกสรเพศผู้ 10 อัน เชื่อมกันเป็นสองกลุ่ม เกสรเพศเมีย มีรังไข่ที่มีขนสีน้ำตาลขึ้นหนาแน่น

ผลเถาพันซ้าย ผลมีลักษณะเป็นฝักแบน คล้ายปีก รูปขอบขนาน ขนาดกว้างประมาณ 2.5-4 เซนติเมตร และยาวประมาณ 8-10 เซนติเมตร มีขนละเอียดสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ด 1 เมล็ด ลักษณะของเมล็ดเป็นรูปไข่

สรรพคุณของเถาพันซ้าย

1. ชาวเขาเผ่าอีก้อ แม้ว และกะเหรี่ยงจะใช้ต้นและใบนำมาต้มกับน้ำดื่มบำรุงเลือด แก้เลือดลมเดินไม่สะดวก (ต้น, ใบ)
2. เถาใช้ปรุงเป็นยาขับเสมหะ ขับปัสสาวะ (เถา)
3. ต้นและใบนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ปวดท้อง อาหารไม่ย่อย อาหารเป็นพิษ โรคกระเพาะอาหาร (ต้น, ใบ)
4. ช่วยแก้อาการปวดประจำเดือนของสตรี ด้วยการใช้ต้นและใบมาต้มกับน้ำดื่ม (ต้น, ใบ)
5. ใช้เป็นยากระตุ้นกำหนัด ช่วยทำให้มีบุตรง่าย ด้วยการใช้ต้นและใบมาต้มกับน้ำดื่ม (ต้น, ใบ)
6. ตำรายาพื้นบ้านจะใช้เปลือกต้นเถาพันซ้าย 1 กำมือ นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ตกเลือด (เปลือกต้น)
7. ใบสดนำมาขยี้กับปูนใช้ทาพอกเป็นยารักษาแผลสด (ใบ)
8. ต้นและใบนำมาตำคั้นเอาน้ำทาหรือพอกแก้โรคผิวหนัง ผื่นคัน หูด (ต้น, ใบ)
9. เถาใช้ปรุงเป็นยาทำให้เส้นเอ็นหย่อน (เถา)

ประโยชน์ของเถาพันซ้าย

คนอีสานจะนำใบอ่อนมาห่อขนมหรือใช้ประโยชน์แทนใบตองกล้วย

The Office Of Academic Resource Information And Technology

คำสำคัญ : เถาพันซ้าย

ที่มา : https://medthai.com/

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-26

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1603&code_db=610010&code_type=01